

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 79/2011-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť V. N., S., vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 4, čl. 16 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaniach vedených Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Cdo 214/2010, sp. zn. 3 Cdo 215/2010, ako aj Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky v bližšie neoznačenom konaní a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. N. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. februára 2011 osobne do podateľne doručená sťažnosť V. N., S. 479 (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 4, čl. 16 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaniach vedených Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 3 Cdo 214/2010 a sp. zn.

3 Cdo 215/2010, ako aj Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v bližšie neoznačenom konaní.

Zo sťažnosti a z priložených listinných dôkazov vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 C 24/2003-20 zo 14. apríla 2003 bola zamietnutá žaloba sťažovateľky ako žalobkyne proti V. P. (ďalej len „žalovaný“) ako jej bývalému manželovi o ochranu osobnosti. Sťažovateľka požadovala, aby sa žalovaný zdržal v budúcnosti tvrdení, podľa ktorých má ako matka nezodpovedný prístup k výchove detí, má obavu, že donesie nejakú chorobu do bytu, nedával jej peniaze do rúk, lebo by ich minula, resp. premárnila na iné veci, opustila spoločnú domácnosť a nasťahovala sa k svojmu druhovi, odsťahovala sa aj s deťmi od žalovaného a dobrovoľne odišla z bytu s deťmi. Požadovala tiež, aby sa žalovaný jej za tieto výroky písomne ospravedlnil a písomné ospravedlnenie zaslal sťažovateľke, okresnému súdu, O. ú. K., O. o. v S., O. ú. v T. a Okresnému súdu Trebišov. Napokon požadovala aj finančnú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1 000 000 Sk. Podľa názoru okresného súdu uvedené výroky žalovaného nemožno považovať za neoprávnené, keďže bolo subjektívnym právom žalovaného v rámci súdnych a správnych konaní podrobne sa vo veci vyjadriť. Išlo o výroky prednesené žalovaným v rámci priestupkového konania, trestného konania, zapretia otcovstva a rozvodu manželstva. Vyjadrenie subjektívneho názoru žalovaného na priebeh manželského spolužitia a vzájomný rozvrat, ako aj vyjadrenia týkajúce sa starostlivosti o maloleté deti, resp. ukončenia spolužitia, ktoré vyslovil v rámci uplatňovania procesných práv ako účastník konaní, nemožno preto označiť za neoprávnený zásah do osobnostných práv sťažovateľky.

Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 51/2007-219 z 25. septembra 2008 bol vo veci samej potvrdený rozsudok okresného súdu. Zároveň bol zrušený vo výroku o náhrade trov konania a v tomto rozsahu bola vec vrátená na ďalšie konanie. Aj podľa názoru krajského súdu vyjadrenie subjektívneho názoru žalovaného na priebeh manželského spolužitia a vzájomný rozvrat, ako aj jeho vyjadrenie týkajúce sa starostlivosti o maloleté deti, ktoré vyslovil v rámci uplatňovania procesných práv ako účastník konania, nemožno označiť za neoprávnený zásah do osobnostných práv

sťažovateľky. Takéto výroky žalovaného, resp. jeho vyjadrenia subjektívneho názoru nemohli vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených osobnostných práv sťažovateľky, pretože išlo o vyjadrenie subjektívneho názoru v sporových veciach, na čo má účastník konania právo.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 8 C 24/2003 z 25. januára 2010 bola sťažovateľka zaviazaná nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 4 205 €, a to platbou právneho zástupcovi žalovaného. Žalovaný požadoval náhradu trov v celkovej výške 7 739,36 €. Podľa názoru okresného súdu vzhľadom na čiastočný úspech žalovaného v konaní, ako aj s prihliadnutím na dôvody hodné osobitného zreteľa bolo možné priznať náhradu trov vo výške 50 %.

Uznesením krajského súdu č. k. 4 Co 91/2010-292 z 29. apríla 2010 bolo potvrdené uznesenie okresného súdu sp. zn. 8 C 24/2003 z 25. januára 2010 o náhrade trov konania. Sťažovateľka v podanom odvolaní namietla, že uznesenie je výsmechom zákonnosti a spravodlivosti, ale tiež aj potieraním základného práva na súdnu ochranu garantovaného ústavou. Žiadala napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Uplatnila niektoré konkrétne námietky týkajúce sa vyčíslenia trov. Krajský súd si osvojil závery okresného súdu a dospel aj on k záveru o správnom vyčíslení trov konania.

Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 214/2010, 3 Cdo 215/2010 z 25. novembra 2010 bolo ako neprípustné odmietnuté dovolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 Co 51/2007 z 25. septembra 2008, ako aj proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 Co 91/2010 z 29. apríla 2010. Keďže v oboch prípadoch išlo o potvrdzujúce rozhodnutia, dovolanie proti nim by mohlo byť prípustné iba podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku. Sťažovateľka v podaných dovolaniach tvrdila prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku. Tvrdila konkrétne, že na krajskom súde rozhodovala vo veci sudkyňa, ktorej zaujatosť sťažovateľka viackrát namietala. Podľa zistenia najvyššieho súdu bolo o námietkach zaujatosti nadriadeným súdom rozhodnuté tak, že dôvody na vylúčenie sudkyne nie sú dané. S tým sa stotožnil aj najvyšší súd, pretože sťažovateľkou uvádzané námietky vychádzali z jej postupu.

Podľa názoru sťažovateľky uznesením najvyššieho súdu, ako aj predchádzajúcimi rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru. Sťažovateľka nepovažuje za správne ani rozhodnutie vo veci samej, ktorým bola jej žaloba o ochranu osobnosti zamietnutá, ale ani rozhodnutie o náhrade trov konania. Okrem toho tiež namieta, že v konaní sa nepostupovalo bez zbytočných prietáhov.

Pokiaľ označila za účastníka konania aj ministerstvo, stalo sa tak preto, že podľa jej názoru ministerstvo je vecne pasívne legitimované zaplatiť jej za prietahy v súdnom konaní.

Sťažovateľka navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaniach vedených najvyšším súdom pod sp. zn. 3 Cdo 214/2010, 3 Cdo 215/2010 s tým, aby bolo uznesenie najvyššieho súdu z 25. novembra 2010, ale aj rozsudok krajského súdu č. k. 4 Co 51/2007-219 z 25. septembra 2008, uznesenie krajského súdu č. k. 4 Co 91/2010-292 z 29. apríla 2010, rozsudok okresného súdu č. k. 8 C 24/2003-20 zo 14. apríla 2003 a uznesenie okresného súdu sp. zn. 8 C 24/2003 z 25. januára 2010 zrušené a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Žiada tiež zaviazať ministerstvo na zaplatenie nemajetkovej ujmy za prietahy v súdnom konaní v sume 47 800 €. Napokon požaduje, aby jej ústavný súd ustanovil advokáta na jej zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy, alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Jadrom sťažnosti je stanovisko sťažovateľky, ktorá nie je spokojná s rozhodnutiami všeobecných súdov ani v merite veci, ale ani čo sa týka náhrady trov konania. Nijaké vecné tvrdenia, ktorými by vyvracala argumenty najvyššieho súdu o neprípustnosti jej dovolaní, však neuvádza.

Z pohľadu ústavného súdu je odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu úplné a presvedčivé. Žiaden dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku nebol zistený a neobstojí ani dovolacie tvrdenie, podľa ktorého bol krajský súd nesprávne obsadený v dôsledku toho, že v senáte zasadala aj sudkyňa, ktorej zaujatosť

sťažovateľka opakovane namietala. Preto uznesenie najvyššieho súdu nemožno považovať ani za arbitrárne, ale ani za zjavne neodôvodnené.

Ústavný súd navyše poznamenáva, že inkriminované výroky prednesené žalovaným v súdnych a správnych konaniach, ktoré boli predmetom žaloby sťažovateľky o ochranu osobnosti, treba považovať za obvyklé a typické v podobných konaniach. Mnohokrát sa zvykne účastník konania takýmto spôsobom v konaní brániť a je vecou konajúceho orgánu vyhodnotiť, či ide o relevantné tvrdenia, a v kladnom prípade, či ich účastník konania vedel aj preukázať.

Pokiaľ sťažovateľka namietala aj zbytočné prietahy v konaní podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, treba uviesť, že základné právo na súdne konanie bez zbytočných prietahov trvá z časového hľadiska do momentu, kým existuje stav neistoty o sporných právach a povinnostiach. V danom prípade v čase podania sťažnosti súdne konanie vedené tak okresným súdom, ako aj krajským súdom, ale aj najvyšším súdom bolo už ukončené právoplatnými rozhodnutiami, a preto stav neistoty už nebol daný.

Napokon treba uviesť, že ministerstvo nie je pasívne vecne legitimované na poskytnutie peňažnej náhrady za zbytočné prietahy v súdnom konaní, pretože túto povinnosť majú samotné všeobecné súdy.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2011